ЗАКОН
Республики Татарстан

О профилактике наркомании и токсикомании

Принят
Государственным Советом
Республики Татарстан
24 сентября 2009 года

Глава 1. **Общие положения**

Статья 1. **Понятия, используемые в настоящем Законе**

Понятия «наркомания», «наркотические средства», «психотропные вещества», «прекурсоры наркотических средств и психотропных веществ», «больной наркоманией», «профилактика наркомании», «антинаркотическая пропаганда», «незаконное потребление наркотических средств, психотропных веществ» применяются в том же значении, что и в Федеральном законе от 8 января 1998 года № 3-ФЗ «О наркотических средствах и психотропных веществах».

Сильнодействующие вещества – вещества, включенные в список сильнодействующих веществ, утвержденный Правительством Российской Федерации.

Токсические вещества – лекарственные средства и другие вещества, не отнесенные к наркотическим средствам, психотропным и сильнодействующим веществам согласно Единой конвенции о наркотических средствах, Конвенции о психотропных веществах, Конвенции о наркотических средствах, списку сильнодействующих веществ, утвержденному Правительством Российской Федерации, которые могут вызывать хроническую интоксикацию, синдром психической и физической зависимости.

Психоактивные вещества – совокупность наркотических средств, психотропных, сильнодействующих и токсических веществ.

Токсикомания – болезненное состояние, вызванное злоупотреблением сильнодействующими и токсическими веществами.

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РТ
КАНЦЕЛЯРИЯ
Вх.№ 9046
«30» 10 2009г.

Девиантное поведение – совершение поступков, противоречащих нормам социального поведения.

Социальная реабилитация – комплекс мероприятий, направленных на ресоциализацию лиц, прекративших злоупотребление психоактивными веществами, оказание им помощи в восстановлении и приобретении профессиональных навыков, оказание психологической поддержки этим лицам и членам их семей для удержания ремиссии.

Антинаркотическое обучение и воспитание граждан – обязательная составная часть профилактики наркомании и токсикомании, направленная на распространение знаний о причинах, проявлениях, осложнениях, негативных медицинских и социальных последствиях заболевания наркоманией, способах противодействия вовлечению в потребление наркотических средств, психотропных веществ, а также на формирование навыков ведения здорового образа жизни.

Статья 2. **Правовое регулирование профилактики наркомании и токсикомании в Республике Татарстан**

1. Правовое регулирование отношений в области профилактики наркомании и токсикомании в Республике Татарстан осуществляется в соответствии с Конституцией Российской Федерации и Конституцией Республики Татарстан, федеральными законами, иными нормативными правовыми актами Российской Федерации, законами и иными нормативными правовыми актами Республики Татарстан.

2. Органы местного самоуправления вправе принимать (издавать) муниципальные нормативные правовые акты по вопросам профилактики наркомании и токсикомании в пределах своих полномочий.

Статья 3. **Цели и задачи настоящего Закона**

1. Целью настоящего Закона является создание системы мер, направленных на предупреждение возникновения и распространения наркомании и токсикомании, сокращение числа лиц, злоупотребляющих психоактивными веществами, и потерь общества от последствий злоупотребления психоактивными веществами.

2. Задачами настоящего Закона являются:

1) определение основ координации деятельности органов государственной власти и общественных объединений и организаций в сфере профилактики наркомании и токсикомании;

2) определение порядка финансирования мероприятий по профилактике наркомании и токсикомании;

3) определение основных направлений профилактики злоупотребления психоактивными веществами, лечения потребителей психоактивных веществ, медико-социальной и социальной реабилитации лиц, прошедших лечение от злоупотребления психоактивными веществами.

Статья 4. **Основные принципы профилактики наркомании и токсикомании**

Осуществление мероприятий по профилактике наркомании и токсикомании на территории Республики Татарстан основывается на принципах:

1) законности;

2) соблюдения прав и законных интересов граждан;

3) приоритета раннего психологического, социального, образовательного воздействия, направленного на предупреждение вовлечения лиц в незаконное потребление психоактивных веществ;

4) индивидуального подхода к предупреждению потребления наркотических средств, оказанию медицинской и реабилитационной помощи лицам, злоупотребляющим психоактивными веществами;

5) комплексного целевого воздействия, осуществления профилактики на личностном, семейном и социальном уровнях;

6) признания особой значимости профилактики незаконного потребления психоактивных веществ среди несовершеннолетних, применения особого подхода при осуществлении мероприятий по предупреждению наркомании и токсикомании, оказанию медицинской и реабилитационной помощи несовершеннолетним, употребляющим наркотические средства;

7) гласности в деятельности субъектов профилактики в пределах полномочий в соответствии с законодательством;

8) государственной поддержки деятельности организаций, осуществляющих мероприятия по профилактике злоупотребления психоактивными веществами либо оказывающих финансовую помощь в осуществлении таких мероприятий, независимо от их организационно-правовой формы.

Глава 2. **Полномочия государственных органов, осуществляющих мероприятия по профилактике наркомании и токсикомании**

Статья 5. **Полномочия органов исполнительной власти Республики Татарстан в сфере образования и образовательных учреждений по профилактике наркомании и токсикомании**

1. К полномочиям органов исполнительной власти в сфере образования относятся:

1) разработка и внедрение в практику образовательных учреждений программ и методик по профилактике наркомании, токсикомании и формированию навыков здорового образа жизни среди детей и молодежи;

2) организация повышения квалификации специалистов по профилактике наркомании и токсикомании в учебных заведениях;

3) организация проведения и осуществление контроля за ходом профилактических медицинских осмотров учащихся средних общеобразовательных учреждений и учреждений начального профессионального образования, студентов средних специ-

альных и высших учебных заведений, в том числе и на предмет выявления лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ;

4) осуществление мер по развитию сети образовательных учреждений, оказывающих психолого-педагогическую и медико-социальную помощь детям и подросткам, имеющим отклонения в развитии или поведении в целях предупреждения социальной дезадаптации и девиантного поведения;

5) взаимодействие с Советом ректоров высших учебных заведений Республики Татарстан и Советом директоров средних специальных учебных заведений Республики Татарстан по вопросам профилактики наркомании и токсикомании и подготовки специалистов в сфере профилактики для учреждений образования;

6) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

2. К полномочиям образовательных учреждений относятся:

1) реализация программ и методик по профилактике наркомании и токсикомании;

2) организация проведения профилактических медицинских осмотров учащихся средних общеобразовательных учреждений и учреждений начального профессионального образования, студентов средних специальных и высших учебных заведений на предмет выявления лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ;

3) выявление несовершеннолетних, находящихся в социально опасном положении, и проведение с ними индивидуальной профилактической работы;

4) оказание социально-психологической и педагогической помощи несовершеннолетним, имеющим проблемы в развитии, обучении или поведении, а также их родителям и иным законным представителям в целях предупреждения социальной дезадаптации и девиантного поведения;

5) обеспечение недопущения фактов потребления и распространения психоактивных веществ в помещениях образовательных учреждений и на непосредственно прилегающих территориях в пределах своей компетенции;

6) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

Статья 6. **Полномочия органов исполнительной власти Республики Татарстан и учреждений в сфере осуществления молодежной политики, спорта и туризма по профилактике наркомании и токсикомании**

1. К полномочиям органов исполнительной власти в сфере осуществления молодежной политики, спорта и туризма относятся:

1) разработка и реализация профилактических антинаркотических программ, ориентированных на детей и молодежь;

2) развитие сети специализированных учреждений по организации оздоровления, отдыха, занятости, досуга, включая занятия физкультурой и спортом, оказанию юридической, психологической и иной помощи детям и молодежи, содействия в со-

циальной реабилитации молодежи, прекратившей употребление психоактивных веществ;

3) поддержка волонтерского движения, направленного на профилактику наркомании и токсикомании;

4) организационно-методическое обеспечение молодежных и детских общественных объединений и организаций, деятельность которых направлена на предупреждение потребления психоактивных веществ среди молодежи, организацию досуга, занятости, отдыха и оздоровления молодежи;

5) организация подготовки и переподготовки специалистов в области профилактики наркомании и токсикомании среди молодежи;

6) организация взаимодействия с общественными объединениями и организациями и религиозными конфессиями в рамках своей компетенции;

7) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

2. К полномочиям учреждений по осуществлению молодежной политики, спорту и туризму относятся:

1) участие в разработке и реализации профилактических антинаркотических программ;

2) оказание психологической, юридической и иной помощи детям и молодежи;

3) оказание содействия в приобретении трудовых навыков и трудоустройстве молодежи;

4) осуществление мероприятий по физическому воспитанию и развитию творческих способностей детей и молодежи;

5) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

Статья 7. **Полномочия органов исполнительной власти Республики Татарстан и учреждений в сфере здравоохранения по профилактике наркомании и токсикомании**

1. К полномочиям органов исполнительной власти в сфере здравоохранения относятся:

1) участие в подготовке и реализации программ по профилактике наркомании и токсикомании;

2) взаимодействие с уполномоченными государственными органами в сфере оборота наркотических средств и психотропных веществ в целях выявления фактов нарушений установленных правил хранения, приобретения, учета, отпуска, реализации, использования наркотических средств, психотропных, сильнодействующих веществ и их прекурсоров в лечебно-профилактических и аптечных учреждениях;

3) организация работы по выявлению и постановке на учет лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ;

4) оказание помощи в подготовке кадров по профилактике наркомании и токсикомании;

5) ведение базы данных по учету лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ, в пределах полномочий в соответствии с законодательством;

6) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

2. К полномочиям учреждений здравоохранения в сфере профилактики наркомании и токсикомании относятся:

1) выявление, постановка на учет и обследование лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ;

2) осуществление лечения и участие в медико-социальной реабилитации лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ;

3) оказание консультативной помощи родителям и иным законным представителям несовершеннолетних, проходящих соответствующее лечение;

4) ведение базы данных по учету лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ;

5) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

Статья 8. **Полномочия органов внутренних дел по профилактике наркомании и токсикомании**

К полномочиям органов внутренних дел по Республике Татарстан в соответствии с федеральным законодательством относятся:

1) участие в подготовке и реализации программ по профилактике наркомании и токсикомании;

2) выявление и предупреждение преступлений и административных правонарушений, связанных с незаконным оборотом наркотических средств, психотропных и сильнодействующих веществ; установление причин и условий, способствующих их совершению;

3) выявление, совместно с органами здравоохранения, лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ, и постановка их на учет;

4) осуществление мероприятий по первичной профилактике наркомании и токсикомании среди детей и молодежи;

5) осуществление индивидуальных профилактических мероприятий в отношении лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ;

6) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

Статья 9. **Полномочия органов исполнительной власти Республики Татарстан и учреждений в сфере социальной защиты, трудоустройства и занятости населения по профилактике наркомании и токсикомании**

1. К полномочиям органов исполнительной власти в сфере социальной защиты, трудоустройства и занятости населения относятся:

1) организационно-методическое руководство деятельностью учреждений социальной защиты населения в сфере профилактики наркомании и токсикомании;

2) развитие сети специализированных учреждений для граждан, особенно несовершеннолетних, нуждающихся в социальной реабилитации, а также учреждений социальной и психологической помощи семье и детям;

3) направление несовершеннолетних, нуждающихся в социальной реабилитации, в специализированные учреждения для несовершеннолетних, нуждающихся в социальной реабилитации;

4) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

2. К полномочиям учреждений социальной защиты, трудоустройства и занятости населения относятся:

1) выявление и оказание социальной помощи семьям, члены которых допускают злоупотребление психоактивными веществами;

2) организация индивидуальной профилактической работы в отношении безнадзорных и беспризорных несовершеннолетних, в том числе употребляющих психоактивные вещества, их родителей или законных представителей, не исполняющих свои обязанности по воспитанию и содержанию несовершеннолетних, либо отрицательно влияющих на их поведение, либо жестоко обращающихся с ними;

3) оказание содействия в выборе рода деятельности и профессии, трудоустройстве, профессиональной подготовке лицам, прошедшим курс лечения от злоупотребления психоактивными веществами;

4) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

Статья 10. **Полномочия органов исполнительной власти Республики Татарстан и учреждений в сфере культуры по профилактике наркомании и токсикомании**

1. К полномочиям органов исполнительной власти Республики Татарстан и учреждений в сфере культуры относятся:

1) участие в разработке и реализации программ по профилактике наркомании и токсикомании;

2) участие в организации и проведении антинаркотических мероприятий и акций (включая проведение массовых мероприятий, выставок, создание кинофильмов, направленных на профилактику наркомании и токсикомании);

3) развитие сотрудничества и взаимодействие с иными органами, учреждениями и организациями, осуществляющими деятельность в сфере профилактики наркомании и токсикомании, а также формирования здорового образа жизни;

4) обеспечение недопущения фактов потребления и распространения психоактивных веществ в помещениях организаций (учреждений) культуры и на непосредственно прилегающих территориях в пределах своей компетенции;

5) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

2. Органы исполнительной власти Республики Татарстан и учреждения в сфере культуры в целях профилактики наркомании и токсикомании в пределах своей ком-

петенции оказывают содействие гражданам в удовлетворении их духовных потребностей, приобщении к ценностям отечественной и мировой культуры, в обеспечении досуга путем осуществления информационно-просветительской и культурно-досуговой деятельности, а также осуществляют иные полномочия в соответствии с законодательством.

Статья 11. **Полномочия органов местного самоуправления в сфере профилактики наркомании и токсикомании**

К полномочиям органов местного самоуправления в сфере профилактики наркомании и токсикомании относятся:

1) разработка и реализация муниципальных программ по профилактике наркомании и токсикомании;

2) координация деятельности организаций, участвующих в реализации муниципальных программ по профилактике наркомании и токсикомании;

3) развитие муниципальных учреждений, осуществляющих профилактическую, реабилитационную и воспитательную работу с гражданами, допускающими немедицинское потребление психоактивных веществ;

4) содействие развитию системы трудовой занятости детей и молодежи;

5) осуществление иных полномочий в соответствии с законодательством.

Статья 12. **Иные участники профилактики наркомании и токсикомании**

1. Общественные объединения и организации, зарегистрированные в Республике Татарстан, средства массовой информации, коммерческие и религиозные организации участвуют в профилактических мероприятиях, проводимых государственными органами исключительно на добровольной основе.
2. Указанные в части 1 настоящей статьи организации имеют право разрабатывать и реализовывать собственные комплексы профилактических мероприятий в соответствии с законодательством.

Глава 3. Координация деятельности органов государственной власти, органов местного самоуправления, средств массовой информации, общественных объединений и организаций в сфере профилактики наркомании и токсикомании

Статья 13. **Президент Республики Татарстан**

Президент Республики Татарстан координирует деятельность органов исполнительной власти Республики Татарстан с иными органами государственной власти Республики Татарстан, в соответствии с законодательством Российской Федерации организовывает взаимодействие органов исполнительной власти Республики Татарстан с федеральными органами исполнительной власти и их территориальными ор-

ганами, органами местного самоуправления и общественными объединениями в сфере профилактики наркомании и токсикомании.

Президент Республики Татарстан:

1) определяет основные направления государственной политики Республики Татарстан в сфере профилактики наркомании и токсикомании;

2) принимает в пределах своей компетенции решения по профилактике наркомании и токсикомании;

3) руководит антинаркотической комиссией в Республике Татарстан, образуемой в соответствии с федеральным законодательством;

4) осуществляет иные полномочия в соответствии с законодательством Российской Федерации и Республики Татарстан.

Статья 14. **Кабинет Министров Республики Татарстан**

В целях осуществления политики в сфере профилактики наркомании и токсикомании органами исполнительной власти Республики Татарстан, организации взаимодействия с федеральными органами исполнительной власти и органами местного самоуправления Кабинет Министров Республики Татарстан:

1) разрабатывает республиканские программы и обеспечивает их реализацию;

2) контролирует целевое использование бюджетных средств, выделяемых на осуществление мероприятий, направленных на профилактику наркомании и токсикомании;

3) принимает нормативные правовые акты, направленные на профилактику наркомании и токсикомании;

4) оказывает содействие органам местного самоуправления в осуществлении мероприятий, направленных на профилактику наркомании и токсикомании.

Статья 15. **Антинаркотическая комиссия в Республике Татарстан**

1. Антинаркотическая комиссия в Республике Татарстан образуется указом Президента Российской Федерации. Персональный состав антинаркотической комиссии утверждается указом Президента Республики Татарстан.

2. Антинаркотическая комиссия в Республике Татарстан координирует деятельность исполнительных органов государственной власти Республики Татарстан, территориальных органов федеральных органов исполнительной власти и органов местного самоуправления в области противодействия незаконному обороту наркотических средств, психотропных веществ и их прекурсоров.

Статья 16. **Межведомственные антинаркотические комиссии в муниципальных образованиях**

1. В муниципальных районах и городских округах могут быть образованы межведомственные антинаркотические комиссии в муниципальных образованиях.

2. В состав межведомственных антинаркотических комиссий в муниципальных образованиях входят руководители органов здравоохранения, образования, внутренних дел, труда, занятости и социальной защиты, по делам молодежи и спорту, культуры. При необходимости в состав указанных комиссий могут быть включены руководители федеральных органов государственной власти, расположенных на территории муниципального образования, представители общественных объединений и организаций. Руководителями межведомственных антинаркотических комиссий в муниципальных образованиях являются главы муниципальных образований.

3. Основными задачами межведомственных антинаркотических комиссий в муниципальных образованиях являются:

1) разработка и осуществление мер, направленных на профилактику злоупотребления психоактивными веществами;

2) обеспечение исполнения федерального и республиканского антинаркотического законодательства, а также решений антинаркотической комиссии в Республике Татарстан;

3) подготовка предложений для антинаркотической комиссии в Республике Татарстан;

4) осуществление контроля за целевым и эффективным использованием денежных средств, выделенных на реализацию муниципальных антинаркотических программ.

Статья 17. **Антинаркотические программы**

1. В целях обеспечения комплексного профилактического воздействия на население, повышения эффективности лечебной, реабилитационной и правоохранительной деятельности в Республике Татарстан разрабатываются и реализуются республиканские и ведомственные антинаркотические программы.

2. Республиканская программа разрабатывается, утверждается Кабинетом Министров Республики Татарстан и финансируется из средств бюджета Республики Татарстан.

3. Министерства и ведомства Республики Татарстан могут разрабатывать собственные антинаркотические программы и планы, направленные на реализацию республиканской антинаркотической программы и финансируемые за счет средств, выделяемых на осуществление основной деятельности.

4. Органы местного самоуправления в Республике Татарстан могут разрабатывать и реализовывать антинаркотические программы, которые финансируются из средств местного бюджета.

Глава 4. **Выявление и учет лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ**

Статья 18. **Выявление лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ среди работников организаций**

1. В ходе проведения обязательного предварительного и (или) периодического медицинского осмотра работников в случаях и порядке, предусмотренных федеральным законодательством, осуществляются их медицинское освидетельствование на предмет потребления психоактивных веществ и проверка по специализированным учетам в наркологических учреждениях системы исполнительного органа государственной власти Республики Татарстан в области здравоохранения.

2. Работодатель может в соответствии с федеральным законодательством устанавливать обязательность прохождения работником предварительного при поступлении на работу и периодического медицинского освидетельствования на предмет потребления психоактивных веществ.

3. Освидетельствование работников бюджетных учреждений осуществляется за счет средств соответствующих бюджетов, работников организаций иной формы собственности – за счет средств этих организаций.

Статья 19. **Выявление лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ, в ходе медицинского осмотра учащихся средних общеобразовательных учреждений и учреждений начального профессионального образования, студентов средних специальных и высших учебных заведений**

1. В ходе медицинского осмотра учащихся средних общеобразовательных учреждений и учреждений начального профессионального образования, студентов средних специальных и высших учебных заведений в соответствии с федеральным законодательством осуществляются их медицинское освидетельствование на предмет потребления психоактивных веществ и проверка по специализированным учетам в наркологических учреждениях системы исполнительного органа государственной власти Республики Татарстан в области здравоохранения.

2. Освидетельствование лиц, указанных в части 1 настоящей статьи, осуществляется за счет средств бюджета Республики Татарстан.

Глава 5. **Антинаркотическое обучение, воспитание и пропаганда**

Статья 20. **Антинаркотическое воспитание учащихся средних общеобразовательных учреждений и учреждений начального профессионального образования, студентов средних специальных и высших учебных заведений**

1. Образовательные программы общеобразовательных школ, учреждений начального профессионального образования, средних специальных и высших учебных заведений независимо от формы собственности должны включать в себя учебные

элементы, разъясняющие учащимся и студентам вредные последствия от употребления психоактивных веществ, правовые последствия совершения правонарушений, связанных с незаконным оборотом наркотиков, и пропаганду здорового образа жизни.

2. Планом воспитательной работы учебных заведений, указанных в части 1 настоящей статьи, должны предусматриваться регулярное проведение тематических занятий и других мероприятий, направленных на профилактику употребления психоактивных веществ и формирование навыков здорового образа жизни, а также проведение специальных занятий с родителями или иными законными представителями несовершеннолетних.

Статья 21. **Антинаркотическое обучение и воспитание в семье**

Антинаркотическое обучение и воспитание в семье осуществляются родителями или иными законными представителями несовершеннолетних в соответствии с требованиями Семейного кодекса Российской Федерации и иных нормативных правовых актов Российской Федерации и Республики Татарстан.

Статья 22. **Антинаркотическое воспитание в сфере организации досуга детей и молодежи**

1. Организационное и информационно-методическое обеспечение антинаркотической деятельности организаций, а также общественных объединений, осуществляющих деятельность по обеспечению досуга детей и молодежи, возлагается на органы по делам молодежи, спорту и туризму Республики Татарстан.

2. В целях формирования у детей и молодежи неприятия потребления психоактивных веществ, формирования у них навыков здорового образа жизни органы и учреждения по делам молодежи, физкультуры и спорта создают и оказывают поддержку молодежным организациям и движениям, осуществляющим профилактическую работу по противодействию злоупотреблению психоактивными веществами.

Статья 23. **Антинаркотическая пропаганда**

1. Антинаркотическая пропаганда осуществляется органами государственной власти, органами местного самоуправления и общественными объединениями и организациями, участвующими в реализации антинаркотических программ, а также средствами массовой информации.

2. В республиканской и муниципальных антинаркотических программах предусматривается выделение финансовых средств на изготовление и размещение антинаркотических пропагандистских материалов.

3. Редакции средств массовой информации, учредителями которых являются органы государственной власти Республики Татарстан, обязаны размещать на правах

социальной рекламы материалы антинаркотической направленности в объеме не менее 5 процентов годового объема распространяемой ими рекламы.

4. Антинаркотическая пропаганда также может осуществляться путем выпуска и распространения книг, брошюр, буклетов и иных непериодических печатных изданий.

Антинаркотическая пропаганда с использованием наружной рекламы, информации и оформления осуществляется путем размещения изображений и надписей, в том числе антинаркотической символики, на рекламных конструкциях, монтируемых и располагаемых на крышах, внешних стенах и иных конструктивных элементах зданий, строений, сооружений или вне их, транспортных средствах, и должна составлять не менее 10 процентов от общего ежегодного объема социальной рекламы, размещаемой органами государственной власти Республики Татарстан.

Глава 6. **Лечение, медико-социальная и социальная реабилитация лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ**

Статья 24. **Оказание наркологической помощи**

1. Наркологическая помощь лицам, допускающим немедицинское потребление психоактивных веществ, оказывается учреждениями здравоохранения, получившими лицензию на указанный вид деятельности, в порядке, установленном федеральным законодательством.

2. Наркологическая помощь включает в себя консультативно-диагностическую, лечебную и реабилитационную помощь лицам, допускающим немедицинское потребление психоактивных веществ, в амбулаторных и стационарных условиях.

3. Наркологическая помощь оказывается при добровольном обращении лица или с его согласия, кроме случаев, предусмотренных федеральным законодательством.

4. Лицам, не достигшим пятнадцати лет или признанным в установленном федеральным законодательством порядке недееспособными, наркологическая помощь оказывается по просьбе либо с согласия их родителей или иных законных представителей, за исключением случаев, предусмотренных федеральным законодательством.

5. Лечение больных наркоманией и токсикоманией осуществляется исключительно в учреждениях государственной и муниципальной систем здравоохранения с применением средств и методов, разрешенных федеральным органом исполнительной власти в области здравоохранения.

6. Орган исполнительной власти Республики Татарстан в области здравоохранения осуществляет контроль за деятельностью наркологических учреждений здравоохранения.

Статья 25. **Медико-социальная реабилитация лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ**

1. Медико-социальная реабилитация лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ, осуществляется в медицинских учреждениях, имеющих соответствующую лицензию, независимо от их организационно-правовой формы.

2. Для осуществления медико-социальной реабилитации лиц, допускающих немедицинское потребление психоактивных веществ, создаются наркологические реабилитационные центры, целью которых является закрепление положительных результатов лечения.

3. Основными задачами наркологических реабилитационных центров являются:

1) медико-психологическая поддержка лиц, прошедших курс лечения от наркомании и токсикомании;

2) формирование навыков здорового образа жизни;

3) привлечение в порядке, предусмотренном федеральным законодательством, членов семей зависимых лиц к участию в реабилитационных мероприятиях в целях профилактики рецидивов потребления психоактивных веществ.

4. В целях профилактики злоупотребления психоактивными веществами наркологические реабилитационные центры также осуществляют:

1) анализ эффективности оказываемой помощи во время пребывания больных в наркологических реабилитационных центрах;

2) поддержание связи с лицами, прошедшими реабилитацию, для профилактики рецидивов и привлечения их к работе в реабилитационных программах;

3) участие в создании реабилитационных групп вне структуры наркологических реабилитационных центров;

4) взаимодействие с организациями и учреждениями по оказанию комплексной социальной поддержки лицам, прошедшим курс реабилитации, по вопросам трудоустройства, обеспечения жилыми помещениями, восстановления дееспособности, получении пособий;

5) информирование общественности о работе наркологических реабилитационных центров в целях привлечения заинтересованных юридических и физических лиц к реализации реабилитационных программ, распространения информации о причинах и условиях, способствующих незаконному потреблению психоактивных веществ, и возможностях их устранения.

5. Прием в наркологические реабилитационные центры осуществляется на добровольной основе по направлению наркологических лечебных учреждений.

Статья 26. **Социальная реабилитация лиц, прошедших курс лечения и медико-социальной реабилитации от злоупотребления психоактивными веществами**

1. Орган исполнительной власти Республики Татарстан в сфере труда, занятости и социальной защиты осуществляет взаимодействие с органами государственной власти, органами местного самоуправления, общественными объединениями и организациями по социальной реабилитации лиц, прошедших курс лечения и медико-социальной реабилитации от злоупотребления психоактивными веществами.

2. Общественные объединения и организации, юридические и физические лица участвуют в медико-социальной реабилитации путем содействия в трудоустройстве, оказания психологической и иной помощи, другими способами, не запрещенными законодательством, в том числе и на платной основе. Органы исполнительной власти Республики Татарстан в сфере труда, занятости и социальной защиты разрабатывают и осуществляют комплекс мер по стимулированию их деятельности по социальной реабилитации лиц, прошедших курс лечения и медико-социальной реабилитации.

Глава 7. **Заключительные положения**

Статья 27. **Вступление в силу настоящего Закона**

Настоящий Закон вступает в силу через 10 дней после дня его официального опубликования.

Президент
Республики Татарстан М.Ш. Шаймиев

Казань, Кремль
29 октября 2009 года
№ 50-ЗРТ

Татарстан Республикасы
ЗАКОНЫ

Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау турында

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2009 елның 24 сентябрендә
кабул ителде

1 бүлек. **Гомуми нигезләмәләр**

1 статья. **Әлеге Законда кулланыла торган төшенчәләр**

"Наркомания", "наркотик чаралар", "психотроп матдәләр", "наркотик чараларның һәм психотроп матдәләрнең прекурсорлары", "наркомания белән авыручы", "наркоманияне профилактикалау", "наркотикларга каршы пропаганда", "наркотик чараларны, психотроп матдәләрне законсыз куллану" төшенчәләре "Наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр турында" 1998 елның 8 гыйнварындагы 3-ФЗ номерлы Федераль закондагы мәгънәсендә кулланылалар.

Көчле тәэсир итүче матдәләр – көчле тәэсир итүче матдәләрнең Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган исемлегенә кертелгән матдәләр.

Агулы матдәләр – Наркотик чаралар турындагы бердәм конвенция, Психотроп матдәләр турында конвенция, Наркотик чаралар турында конвенция, көчле тәэсир итүче матдәләрнең Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган исемлеге нигезендә наркотик чараларга, психотроп һәм көчле тәэсир итүче матдәләргә кертелмәгән, хроник агулану, психик һәм физик бәйлелек синдромы барлыкка китерергә мөмкин булган дару чаралары һәм башка матдәләр.

Психоактив матдәләр – наркотик чаралар, психотроп, көчле тәэсир итүче һәм агулы матдәләр җыелмасы.

Токсикомания – көчле тәэсир итүче һәм агулы матдәләрне чиктән тыш күп куллану нәтиҗәсендә барлыкка килгән авыру халәт.

Девиантлык – социаль тәртип нормаларына каршы килә торган гамәлләр кылу.

Социаль реабилитация – психоактив матдәләрне чиктән тыш күп куллануны туктаткан затларны ресоциализацияләүгә, аларга төзәлергә һәм һөнәри күнекмәләр алуда ярдәм күрсәтүгә, ремиссияне саклап калу өчен бу затларга һәм аларның гаилә әгъзаларына психологик ярдәм күрсәтүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы.

Гражданнарны наркотикларга каршы торырга өйрәтү һәм тәрбияләү – наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауның наркомания белән авыруның сәбәпләре, чагылышлары, катлауланулары, медик һәм социаль яктан тискәре нәтиҗәләре турында, наркотик чаралар, психотроп матдәләр куллануга җәлеп ителүгә каршы тору ысуллары турында белем таратуга, шулай ук сәламәт яшәү рәвешен алып бару күнекмәләрен булдыруга юнәлдерелгән мәҗбүри состав өлеше.

2 статья. **Татарстан Республикасында наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауны хокукый җайга салу**

1. Татарстан Республикасында наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендәге мөнәсәбәтләрне хокукый җайга салу Россия Федерациясе Конституциясе һәм Татарстан Республикасы Конституциясе, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Җирле үзидарә органнары наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау мәсьәләләре буенча үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль норматив хокукый актлар кабул итәргә (чыгарырга) хокуклы.

3 статья. **Әлеге Законның максатлары һәм бурычлары**

1. Әлеге Законның максаты наркоманиянең һәм токсикоманиянең барлыкка килүен һәм таралуын кисәтүгә, психоактив матдәләрне чиктән тыш күп кулланучы затлар санын һәм психоактив матдәләрне чиктән тыш күп куллану аркасында җәмгыятьтәге югалтуларны киметүгә юнәлдерелгән чаралар системасын булдырудан гыйбарәт.

2. Әлеге Законның бурычлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендә дәүләт хакимияте органнары һәм иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар эшчәнлеген координацияләүнең нигезләрен билгеләү;

2) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау чараларын финанслау тәртибен билгеләү;

3) психоактив матдәләрне чиктән тыш күп куллануны профилактикалауның, психоактив матдәләр кулланучыларны дәвалауның, психоактив матдәләрне чиктән тыш күп кулланудан дәваланган затларны медик-социаль һәм социаль реабилитацияләүнең төп юнәлешләрен билгеләү.

4 статья. Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауның төп принциплары

Татарстан Республикасы территориясендә наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау чараларын гамәлгә ашыру түбәндәге принципларга нигезләнә:

1) законлылык;

2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау;

3) затларны психоактив матдәләрне законсыз куллануга җәлеп итүне кисәтүгә юнәлдерелгән башлангыч психологик, социаль йогынтының, белем бирү йогынтысының өстенлеге;

4) наркотик чаралар куллануны кисәтүгә, психоактив матдәләрне чиктән тыш күп кулланучы затларга медицина һәм реабилитация ярдәме күрсәтүгә индивидуаль якын килү;

5) комплекслы максатчан йогынты ясау, профилактикалауны шәхси, гаилә һәм социаль дәрәҗәләрдә гамәлгә ашыру;

6) балигъ булмаганнар арасында психоактив матдәләрне законсыз куллануны профилактикалауның, наркоманияне һәм токсикоманияне кисәтү, наркотик чаралар кулланучы балигъ булмаганнарга медицина һәм реабилитация ярдәме күрсәтү чараларын гамәлгә ашырганда аерым якын килүне куллануның мөһимлеген тану;

7) законнар нигезендә бирелгән вәкаләтләр чикләрендә профилактикалау субъектлары эшчәнлегендә хәбәрдарлык;

8) психоактив матдәләрне чиктән тыш күп куллануны профилактикалау чараларын гамәлгә ашыручы йә шундый чараларны гамәлгә ашыруда финанс ярдәме күрсәтүче оешмалар эшчәнлегенә, әлеге оешмаларның оештыру-хокукый рәвешенә карамастан, дәүләт ярдәме күрсәтү.

2 бүлек. Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау чараларын гамәлгә ашыручы дәүләт органнары вәкаләтләре

5 статья. Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең мәгариф һәм белем бирү учреждениеләре өлкәсендәге органнарының наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча вәкаләтләре

1. Башкарма хакимиятнең мәгариф өлкәсендәге органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) наркоманияне, токсикоманияне профилактикалау һәм балалар һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен булдыру буенча программаларны һәм методикаларны эшләү һәм белем бирү учреждениеләре тәҗрибәсенә кертү;

2) уку йортларында наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча белгечләрнең квалификациясен күтәрүне оештыру;

3) гомуми урта белем бирү учреждениеләре һәм башлангыч һөнәри белем бирү учреждениеләре укучыларына, махсус урта һәм югары уку йортлары студентларына, шул исәптән психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы

затларны ачыклау өчен, профилактик медицина тикшерүләре уздыруны оештыру һәм аның барышын тикшереп тору;

4) социаль дезадаптацияне һәм девиантлыкны кисәтү максатларында үсешләрендә яки үз-үзләрен тотышларында тайпылышлары булган балаларга һәм яшүсмерләргә психологик-педагогик һәм медик-социаль ярдәм күрсәтүче белем бирү учреждениеләре челтәрен үстерү буенча чараларны гамәлгә ашыру;

5) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау һәм белем бирү учреждениеләре өчен профилактика өлкәсендә белгечләр әзерләү мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы югары уку йортларының Ректорлар советы һәм Татарстан Республикасы махсус урта уку йортларының Директорлар советы белән үзара мөнәсәбәттә булу;

6) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2. Белем бирү учреждениеләре вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча программаларны һәм методикаларны тормышка ашыру;

2) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны ачыклау өчен гомуми урта белем бирү учреждениеләре һәм башлангыч һөнәри белем бирү учреждениеләре укучыларына, махсус урта һәм югары уку йортлары студентларына профилактик медицина тикшерүләре уздыруны оештыру;

3) социаль-куркыныч хәлдә булган балигъ булмаганнарны ачыклау һәм алар белән индивидуаль профилактик эш уздыру;

4) социаль дезадаптацияне һәм девиантлыкны кисәтү максатларында үсешләрендә, укуларында яки үз-үзләрен тотышларында проблемалары булган балигъ булмаганнарга, шулай ук аларның ата-аналарына яки бүтән законлы вәкилләренә социаль-психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтү;

5) белем бирү учреждениеләре биналарында һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә психоактив матдәләр куллану һәм тарату фактларын булдырмауны үз компетенциясе чикләрендә тәэмин итү;

6) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

6 статья. **Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең яшьләр сәясәтен, спорт һәм туризмны гамәлгә ашыру өлкәсендәге органнарының һәм учреждениеләрнең наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча вәкаләтләре**

1. Башкарма хакимиятнең яшьләр сәясәтен, спорт һәм туризмны гамәлгә ашыру өлкәсендәге органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) балаларга һәм яшьләргә юнәлдерелгән наркотикларга каршы профилактика программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру;

2) сәламәтләндерүне, ял итүне, эш белән тәэмин итүне, физкультура һәм спорт белән шөгыльләнүне дә кертеп, буш вакытны оештыру, балаларга һәм яшьләргә юридик, психологик һәм башка ярдәм күрсәтү, психоактив матдәләр куллануны туктаткан яшьләрне социаль реабилитацияләүгә булышлык итү буенча махсуслаштырылган учреждениеләр челтәрен үстерү;

3) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауга юнәлдерелгән волонтерлык хәрәкәтенә ярдәм итү;

4) эшчәнлекләре яшьләр арасында психоактив матдәләр куллануны кисәтүгә, яшьләрнең буш вакытын, эш белән тәэмин ителүен, ялын һәм аларны сәламәтләндерүне оештыруга юнәлдерелгән яшьләр һәм балалар иҗтимагый берләшмәләрен һәм оешмаларын оештыру-методик яктан тәэмин итү;

5) яшьләр арасында наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендә белгечләр әзерләүне һәм аларны яңадан әзерләүне оештыру;

6) иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, дини конфессияләр белән үз компетенцияләре чикләрендә үзара мөнәсәбәтләрне оештыру;

7) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2. Яшьләр сәясәтен, спорт һәм туризмны гамәлгә ашыру буенча учреждениеләр вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) наркотикларга каршы профилактика программаларын эшләүдә һәм гамәлгә ашыруда катнашу;

2) балаларга һәм яшьләргә психологик, юридик һәм башка ярдәм күрсәтү;

3) яшьләргә хезмәт күнекмәләре алуда һәм эшкә урнашуда ярдәм күрсәтү;

4) балаларны һәм яшьләрне физик тәрбияләү һәм аларның иҗади сәләтләрен үстерү буенча чараларны гамәлгә ашыру;

5) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

7 статья. **Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең сәламәтлек саклау өлкәсендәге органнарының һәм учреждениеләрнең наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча вәкаләтләре**

1. Башкарма хакимиятнең сәламәтлек саклау өлкәсендәге органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча программаларны әзерләүдә һәм гамәлгә ашыруда катнашу;

2) дәвалау-профилактика һәм дарухәнә учреждениеләрендә наркотик чараларны, психотроп, көчле тәэсир итүче матдәләрне һәм аларның прекурсорларын саклауның, аларны юнәтүнең, исәпкә алуның, җибәрүнең, сатуның, куллануның билгеләнгән кагыйдәләрен бозу фактларын ачыклау максатларында наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр әйләнеше өлкәсендә вәкаләтле дәүләт органнары белән үзара мөнәсәбәттә булу;

3) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны ачыклау һәм исәпкә алу эшен оештыру;

4) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча кадрлар әзерләүдә ярдәм күрсәтү;

5) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны исәпкә алу буенча күрсәткечләр базасын законнар нигезендәге вәкаләтләр чикләрендә алып бару;

6) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2. Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендә сәламәтлек саклау учреждениеләре вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны ачыклау, исәпкә алу һәм тикшерү;

2) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны дәвалауны гамәлгә ашыру һәм медик-социаль реабилитацияләүдә катнашу;

3) тиешле дәвалау уза торган балигъ булмаганнарның ата-аналарына һәм башка законлы вәкилләренә консультация ярдәме күрсәтү;

4) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны исәпкә алу буенча күрсәткечләр базасын алып бару;

5) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

8 статья. **Эчке эшләр органнарының наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча вәкаләтләре**

Татарстан Республикасы буенча эчке эшләр органнары вәкаләтләренә федераль законнар нигезендә түбәндәгеләр керә:

1) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча программаларны әзерләүдә һәм гамәлгә ашыруда катнашу;

2) наркотик чараларның, психотроп һәм көчле тәэсир итүче матдәләрнең законсыз әйләнешенә бәйле җинаятьләрне һәм административ хокук бозуларны ачыклау һәм кисәтү; аларны кылуга китерә торган сәбәпләрне һәм шартларны билгеләү;

3) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны сәламәтлек саклау органнары белән берлектә ачыклау һәм аларны исәпкә алу;

4) балалар һәм яшьләр арасында наркоманияне һәм токсикоманияне башлангыч профилактикалау буенча чаралар уздыру;

5) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларга карата индивидуаль профилактика чараларын гамәлгә ашыру;

6) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

9 статья. **Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең халыкны социаль яклау, эшкә урнаштыру һәм эш белән тәэмин итү өлкәсендәге органнарының һәм учреждениеләрнең наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча вәкаләтләре**

1. Башкарма хакимиятнең халыкны социаль яклау, эшкә урнаштыру һәм эш белән тәэмин итү өлкәсендәге органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) халыкны социаль яклау учреждениеләренең наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендәге эшчәнлегенә оештыру-методик яктан җитәкчелек итү;

2) социаль реабилитацияләүгә мохтаҗ гражданнар, бигрәк тә балигъ булмаганнар өчен, махсуслаштырылган учреждениеләр, шулай ук гаиләгә һәм балаларга социаль һәм психологик ярдәм күрсәтү учреждениеләре челтәрен үстерү;

3) социаль реабилитацияләүгә мохтаҗ балигъ булмаганнарны социаль реабилитацияләүгә мохтаҗ балигъ булмаганнар өчен махсуслаштырылган учреждениеләргә җибәрү;

4) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2. Халыкны социаль яклау, эшкә урнаштыру һәм эш белән тәэмин итү учреждениеләре вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) психоактив матдәләрне чиктән тыш күп кулланучы әгъзалары булган гаиләләрне ачыклау һәм аларга социаль ярдәм күрсәтү;

2) күзәтүчесез һәм караучысыз калган балигъ булмаганнарга, шул исәптән психоактив матдәләрне кулланучыларга, аларның балигъ булмаганнарны тәрбияләү һәм карап тоту буенча үз бурычларын тиешенчә үтәмәүче, йә аларның тәртибенә тискәре йогынты ясаучы, йә алар белән рәхимсез мөгамәләдә булучы ата-аналарына яисә законлы вәкилләренә карата индивидуаль профилактика эшен оештыру;

3) психоактив матдәләрне чиктән тыш күп кулланудан дәвалану курсы үткән затларга эшчәнлек төрен һәм һөнәр сайлауда, аларны эшкә урнаштыруда, һөнәри әзерләүдә ярдәм күрсәтү;

4) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

10 статья. **Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең мәдәният өлкәсендәге органнарының һәм учреждениеләрнең наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча вәкаләтләре**

1. Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең мәдәният өлкәсендәге органнары һәм учреждениеләр вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча программаларны эшләүдә һәм гамәлгә ашыруда катнашу;

2) наркотикларга каршы чараларны һәм акцияләрне (наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауга юнәлдерелгән массакүләм чаралар, күргәзмәләр оештыруны, кинофильмнар төшерүне дә кертеп) оештыруда һәм уздыруда катнашу;

3) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау, шулай ук сәламәт яшәү рәвешен булдыру өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручы башка органнар, учреждениеләр һәм оешмалар белән хезмәттәшлекне һәм үзара мөнәсәбәтләрне киңәйтү;

4) мәдәният оешмалары (учреждениеләре) биналарында һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә психоактив матдәләр куллану һәм тарату фактларына юл куймауны үз компетенциясе чикләренә тәэмин итү;

5) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

2. Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең мәдәният өлкәсендәге органнары һәм учреждениеләр наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау максатларында гражданнарга мәгълүмати-агарту һәм мәдәни-ял эшчәнлеген гамәлгә ашыру юлы белән аларның рухи ихтыяҗларын канәгатьләндерүдә, аларны үзебезнең һәм дөньякүләм мәдәният кыйммәтләренә якынайтуда, ял вакытларын

тәэмин итүдә үз компетенциясе чикләрендә ярдәм күрсәтәләр, шулай ук законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыралар.

11 статья. **Җирле үзидарә органнарының наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендәге вәкаләтләре**

Җирле үзидарә органнарының наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендәге вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча муниципаль программаларны эшләү һәм гамәлгә ашыру;

2) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча муниципаль программаларны гамәлгә ашыруда катнашучы оешмаларның эшчәнлеген координацияләү;

3) психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы гражданнар белән профилактика, реабилитацияләү һәм тәрбия эшен алып баручы муниципаль учреждениеләрне үстерү;

4) балаларның һәм яшьләрнең хезмәт белән тәэмин ителүе системасын үстерүгә ярдәм итү;

5) законнар нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

12 статья. **Наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауда башка катнашучылар**

1. Татарстан Республикасында теркәлгән иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, массакүләм мәгълүмат чаралары, коммерциячел һәм дини оешмалар дәүләт органнары тарафыннан уздырыла торган профилактика чараларында ихтыярый нигездә катнашалар.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән оешмалар законнар нигезендә үзләренең профилактика чаралары комплексын эшләргә һәм гамәлгә ашырырга хокуклы.

3 бүлек. **Дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының, массакүләм мәгълүмат чараларының, иҗтимагый берләшмәләрнең һәм оешмаларның наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендәге эшчәнлеген координацияләү**

13 статья. **Татарстан Республикасы Президенты**

Татарстан Республикасы Президенты Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башка органнары белән наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендәге эшчәнлеген җайга сала, Россия Федерациясе законнары нигезендә Татарстан

Республикасы башкарма хакимияте органнарының федераль башкарма хакимият органнары белән һәм аларның территориаль органнары, җирле үзидарә органнары белән, һәм иҗтимагый берләшмәләр белән үзара мөнәсәбәтләрен оештыра.

Татарстан Республикасы Президенты:

1) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт сәясәтенең төп юнәлешләрен билгели;

2) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау буенча үз компетенциясе чикләрендә карарлар кабул итә;

3) федераль законнар нигезендә оештырыла торган Татарстан Республикасында наркотикларга каршы көрәш комиссиясенә җитәкчелек итә;

4) Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

14 статья. **Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты**

Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалау өлкәсендәге сәясәтне гамәлгә ашыру, федераль башкарма хакимият органнары һәм җирле үзидарә органнары белән үзара мөнәсәбәтләрне оештыру максатларында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты:

1) республика программаларын эшли һәм аларны гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

2) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган бюджет чараларыннан максатчан файдалануны тикшереп тора;

3) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауга юнәлдерелгән норматив хокукый актлар кабул итә;

4) наркоманияне һәм токсикоманияне профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыруда җирле үзидарә органнарына ярдәм күрсәтә.

15 статья. **Татарстан Республикасында наркотикларга каршы комиссия**

1. Татарстан Республикасында наркотикларга каршы комиссия Россия Федерациясе Президенты указы нигезендә төзелә. Наркотикларга каршы комиссиянең персональ составы Татарстан Республикасы Президенты указы белән раслана.

2. Татарстан Республикасында наркотикларга каршы комиссия наркотик чараларның, психотроп матдәләрнең һәм аларның прекурсорларының законсыз әйләнешенә каршы көрәш өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең башкарма органнары, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнары һәм җирле үзидарә органнары эшчәнлеген җайга сала.

16 статья. **Муниципаль берәмлекләрдә наркотикларга каршы ведомствоара комиссияләр**

1. Муниципаль районнарда һәм шәһәр округларында муниципаль берәмлекләрнең наркотикларга каршы ведомствоара комиссияләре төзелергә мөмкин.

2. Муниципаль берәмлекләрдә наркотикларга каршы ведомствоара комиссияләр составына сәламәтлек саклау, мәгариф, эчке эшләр, хезмәт, эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау, яшьләр эшләре һәм спорт, мәдәният органнары җитәкчеләре керә. Кирәк булганда күрсәтелгән комиссияләр составына муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан федераль дәүләт хакимияте органнары җитәкчеләре, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар вәкилләре кертелергә мөмкин. Муниципаль берәмлекләрдә наркотикларга каршы ведомствоара комиссияләр җитәкчеләре булып муниципаль берәмлекләр башлыклары тора.

3. Муниципаль берәмлекләрдә наркотикларга каршы ведомствоара комиссияләрнең төп бурычлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) психоактив матдәләрне чиктән тыш күп куллануны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны эшләү һәм гамәлгә ашыру;

2) наркотикларга каршы федераль һәм республика законнарының, шулай ук Татарстан Республикасында наркотикларга каршы комиссия карарларының үтәлешен тәэмин итү;

3) Татарстан Республикасында наркотикларга каршы комиссия өчен тәкъдимнәр әзерләү;

4) наркотикларга каршы муниципаль программаларны гамәлгә ашыру өчен бүлеп бирелгән акчаларның максатчан һәм нәтиҗәле тотылуын тикшереп тору.

17 статья. **Наркотикларга каршы программалар**

1. Халыкка комплекслы профилактика йогынтысын тәэмин итү, дәвалау, реабилитацияләү һәм хокук саклау эшчәнлеге нәтиҗәлелеген арттыру максатларында Татарстан Республикасында наркотикларга каршы республика һәм ведомство программалары эшләнә һәм гамәлгә ашырыла.

2. Республика программасы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан эшләнә, раслана һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчаларыннан финанслана.

3. Татарстан Республикасы министрлыклары һәм ведомстволары наркотикларга каршы республика программасын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән һәм төп эшчәнлекләрен гамәлгә ашыру өчен бүлеп бирелә торган акчалар исәбеннән финанслана торган наркотикларга каршы үз программаларын һәм планнарын эшли алалар.

4. Татарстан Республикасында җирле үзидарә органнары җирле бюджет акчаларыннан финанслана торган наркотикларга каршы программаларны эшләргә һәм гамәлгә ашырырга мөмкин.

4 бүлек. **Психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны ачыклау һәм исәпкә алу**

18 статья. **Оешмалар хезмәткәрләре арасында психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны ачыклау**

1. Хезмәткәрләргә алдан мәҗбүри һәм (яисә) даими медицина тикшерүләрен уздыру барышында федераль законнарда каралган очракларда һәм тәртиптә аларның психоактив матдәләр куллануына карата медицина таныклавы һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең сәламәтлек саклау өлкәсендәге башкарма органы системасының наркология учреждениеләрендәге махсуслаштырылган исәпкә куюлар буенча тикшерү уздырыла.

2. Эш бирүче федераль законнар нигезендә хезмәткәргә алдан эшкә урнашканда һәм даими рәвештә психоактив матдәләр куллануга карата медицина таныклавы узуның мәҗбүрилеген билгеләргә мөмкин.

3. Бюджет учреждениеләре хезмәткәрләренә таныклау уздыру тиешле бюджетлар акчалары исәбеннән, башка милек рәвешендәге оешмалар хезмәткәрләренә шул оешмалар акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

19 статья. **Гомуми урта белем бирү учреждениеләре һәм башлангыч һөнәри белем бирү учреждениеләре укучыларына, махсус урта һәм югары уку йортлары студентларына медицина тикшерүе уздыру барышында психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны ачыклау**

1. Гомуми урта белем бирү учреждениеләре һәм башлангыч һөнәри белем бирү учреждениеләре укучыларына, махсус урта һәм югары уку йортлары студентларына медицина тикшерүе уздыру барышында федераль законнар нигезендә аларның психоактив матдәләр куллануына карата медицина таныклавы һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең сәламәтлек саклау өлкәсендәге башкарма органы системасының наркология учреждениеләрендәге махсуслаштырылган исәпкә куюлар буенча тикшерү уздырыла.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затларга таныклау уздыру Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

5 бүлек. **Наркотикларга каршы өйрәтү, тәрбияләү һәм пропаганда**

20 статья. **Гомуми урта белем бирү учреждениеләре һәм башлангыч һөнәри белем бирү учреждениеләре укучыларын, махсус урта һәм югары уку йортлары студентларын наркотикларга каршы тәрбияләү**

1. Милек рәвешенә бәйсез рәвештә гомуми урта белем бирү мәктәпләренең, башлангыч һөнәри белем бирү учреждениеләренең, махсус урта һәм югары уку йортларының белем бирү программаларына укучыларга һәм студентларга

психоактив матдәләр куллануның зарарлы нәтиҗәләрен, наркотикларның законсыз әйләнешенә бәйле хокук бозулар кылуның хокукый нәтиҗәләрен аңлата торган уку элементлары һәм сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау кертелергә тиеш.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән уку йортларының тәрбия эше планында психоактив матдәләр куллануны профилактикалауга һәм сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен булдыруга юнәлдерелгән тематик дәресләрне һәм башка чараларны даими рәвештә уздыру, шулай ук балигъ булмаганнарның ата-аналары яки бүтән законлы вәкилләре катнашында махсус дәресләр уздыру күздә тотылырга тиеш.

21 статья. **Гаиләдә наркотикларга каршы өйрәтү һәм тәрбияләү**

Гаиләдә наркотикларга каршы өйрәтү һәм тәрбияләү Россия Федерациясе Гаилә кодексы һәм Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары таләпләре нигезендә балигъ булмаганнарның ата-аналары яки бүтән законлы вәкилләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

22 статья. **Балаларның һәм яшьләрнең буш вакытын оештыру өлкәсендә наркотикларга каршы тәрбияләү**

1. Балаларның һәм яшьләрнең буш вакытын тәэмин итү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмаларның, шулай ук иҗтимагый берләшмәләрнең наркотикларга каршы эшчәнлеген оештыру һәм мәгълүмати-методик яктан тәэмин итү Татарстан Республикасының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм органнарына йөкләнә.

2. Балаларда һәм яшьләрдә психоактив матдәләр кулланугa нәфрәт тудыру, аларда сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен булдыру максатларында яшьләр эшләре, физкультура һәм спорт органнары һәм учреждениеләре психоактив матдәләрне чиктән тыш күп кулланугa каршы көрәш буенча профилактика эшен гамәлгә ашыручы яшьләр оешмалары һәм хәрәкәтләре оештыралар һәм аларга ярдәм күрсәтәләр.

23 статья. **Наркотикларга каршы пропаганда**

1. Наркотикларга каршы пропаганда наркотикларга каршы программаларны гамәлгә ашыруда катнашучы дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар тарафыннан, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Наркотикларга каршы республика һәм муниципаль программаларда наркотикларга каршы пропаганда материалларын әзерләүгә һәм урнаштыруга финанс чаралары бүлеп бирү күздә тотыла.

3. Гамәлгә куючылары Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары булган массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре үзләре тарата торган еллык реклама күләменең 5 процентыннан да ким булмаган күләмдә социаль реклама хокукларында наркотикларга каршы юнәлештәге материаллар урнаштырырга тиешләр.

4. Наркотикларга каршы пропаганда шулай ук китаплар, брошюралар, буклетлар һәм башка көндәлек булмаган матбугат басмаларын бастырып чыгару һәм тарату юлы белән гамәлгә ашырыла ала.

Тышкы реклама, мәгълүмат һәм бизәү кулланылып наркотикларга каршы пропаганда ясау сурәтләрне һәм язуларны, шул исәптән наркотикларга каршы символиканы, биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның түбәләрендә, тышкы диварларында һәм башка конструкция элементларында яки алардан читтә, транспорт чараларында корыла һәм урнаштырыла торган реклама конструкцияләрендә урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла, һәм ул Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан урнаштырыла торган социаль рекламаның еллык гомуми күләменең 10 процентыннан да ким булмаган өлешен тәшкил итәргә тиеш.

6 бүлек. **Психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны дәвалау, медик-социаль һәм социаль реабилитацияләү**

24 статья. **Наркологик ярдәм күрсәтү**

1. Психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларга наркологик ярдәм эшчәнлекнең күрсәтелгән төренә тиешле лицензия алган сәламәтлек саклау учреждениеләре тарафыннан федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Наркологик ярдәм психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларга амбулатор һәм стационар шартларда консультация-диагностика, дәвалау һәм реабилитацияләү ярдәмен күрсәтүне үз эченә ала.

3. Наркологик ярдәм, федераль законнарда каралган очраклардан тыш, затның ихтыярый мөрәҗәгате яисә аның ризалыгы белән күрсәтелә.

4. Унбиш яше тулмаган яисә федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә хокуктан файдалануга сәләтсез дип табылган затларга наркологик ярдәм, федераль законнарда каралган очраклардан тыш, аларның ата-анасының яисә башка законлы вәкилләренең үтенече йә ризалыгы белән күрсәтелә.

5. Наркомания һәм токсикомания белән авыручыларны дәвалау бары тик дәүләт һәм муниципаль сәламәтлек саклау системалары учреждениеләрендә сәламәтлек саклау өлкәсендә федераль башкарма хакимият органы рөхсәт иткән чараларны һәм ысулларны кулланып гамәлгә ашырыла.

6. Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең сәламәтлек саклау өлкәсендәге органы сәламәтлек саклауның наркология учреждениеләре эшчәнлеген тикшереп тора.

25 статья. **Психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны медик-социаль реабилитацияләү**

1. Психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны медик-социаль реабилитацияләү, оештыру-хокукый рәвешләренә карамастан, тиешле лицензиясе булган медицина учреждениеләрендә гамәлгә ашырыла.

2. Психоактив матдәләрне медицинадан тыш кулланучы затларны медик-социаль реабилитацияләүне гамәлгә ашыру өчен максатлары дәвалауның уңай нәтиҗәләрен ныгыту булган наркологик реабилитация үзәкләре оештырыла.

3. Наркологик реабилитация үзәкләренең төп бурычлары түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

1) наркоманиядән һәм токсикоманиядән дәвалану курсы узган затларга медик-психологик ярдәм күрсәтү;

2) сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен булдыру;

3) психоактив матдәләрне куллану рецидивларын профилактикалау максатларында психоактив матдәләргә бәйлелек булган затларның гаилә әгъзаларын федераль законнарда каралган тәртиптә реабилитацияләү чараларында катнашырга җәлеп итү.

4. Психоактив матдәләрне чиктән тыш күп куллануны профилактикалау максатларында наркологик реабилитация үзәкләре шулай ук түбәндәгеләрне гамәлгә ашыралар:

1) авырулар наркологик реабилитация үзәкләрендә булган вакытта күрсәтелүче ярдәмнең нәтиҗәлелеген анализлауны;

2) рецидивларны профилактикалау һәм реабилитация узган затларны реабилитация программаларындагы эшкә җәлеп итү өчен алар белән элемтәдә торуны;

3) наркологиядән реабилитация үзәкләре структурасыннан тыш реабилитация төркемнәре оештыруда катнашуны;

4) реабилитация курсы узган затларга эшкә урнашу, торак урыннар белән тәэмин итү, хокуктан файдалану сәләтен торгызу, пособиеләр алу мәсьәләләре буенча комплекслы социаль ярдәм күрсәтү оешмалары һәм учреждениеләре белән үзара хезмәттәшлекне;

5) кызыксынучы юридик һәм физик затларны реабилитация программаларын гамәлгә ашыруга җәлеп итү, психоактив матдәләрне законсыз куллануга китерүче сәбәпләр һәм шартлар, аларны бетерү мөмкинлекләре турында мәгълүмат тарату максатларында наркологик реабилитация үзәкләренең эше хакында җәмәгатьчелеккә хәбәр итүне.

5. Наркологик реабилитация үзәкләренә кабул итү наркологик дәвалау учреждениеләре юлламасы буенча ихтыярый нигездә гамәлгә ашырыла.

26 статья. **Психоактив матдәләрне чиктән тыш күп кулланудан дәвалану курсы һәм медик-социаль реабилитация узган затларны социаль реабилитацияләү**

1. Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау өлкәсендәге органы психоактив матдәләрне чиктән тыш күп кулланудан дәвалану курсы һәм медик-социаль реабилитация узган затларны социаль реабилитацияләү буенча дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашыра.

2. Иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, юридик һәм физик затлар эшкә урнаштыруда булышлык итү, психологик һәм башка төрле ярдәм күрсәтү юлы белән, законнарда тыелмаган башка ысуллар белән, шул исәптән түләүле нигездә, социаль реабилитацияләүдә катнашалар. Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенең хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклау өлкәсендәге органнары аларның дәвалану курсы һәм медик-социаль реабилитацияләү үткән затларны социаль реабилитацияләү буенча эшчәнлекләрен кызыксындыру буенча чаралар комплексын эшлиләр һәм гамәлгә ашыралар.

7 бүлек. **Йомгаклау нигезләмәләре**

27 статья. **Әлеге Законның үз көченә керүе**

Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көненнән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Президенты М.Ш. Шәймиев

Казан, Кремль
2009 елның 29 октябре
№ 50-ТРЗ